

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

Kiadja :
A DÁVID FERENCZ-EGYLET.

Szerkeszti :
Dr. BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára : 2 k. 40 fillér. Egy szám ára :
24 fillér. Egyleti tagok, 5 évi kötelezettség-
gel, egy évre 2 koronát fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyl. pénztár-
nokhoz küldendő Kolozsvárra. — Hirdetések
jutányos árban fölvetetnek. — Kéziratokat
nem adunk vissza.

Cifra Józsi.

Vándorútra kelnek a gólyák, a fecskék,
De meg is gyászolják a házat s eresztét.
Csüggedt szárnyon szállnak, vidám
[szívvel jónek,
Beállván közibénk tavaszköszöntőnek.

Egy kis falucskában a Hargita alatt
Láttam egykor én egy oly vándorma-
[darat,

Ki a jó fészekből vidáman szállt tova,
S váltig csicseregte: vissza sem jó soha.

— No, hiszön megvállik, mondá Erős
[Márton,

Meg tudsz élni túl az operenciáson?
Hé, oda legény kell, szorgalom s vas-
[marok,

Ki gyáva: ott koldus. Ki gyöngye: az
[halott.

— Ejnye, Márton uram, szól a peckes
[szitytya,

Szürke kacagányát meg-megigazítva,
Én ne élnék ott meg? (s lám a szava
[rávall:)

Aranyat rugdosok a csizmám sarkával.

Vándormadár vagyok, elmegyek más
[tájra

S nem is jövök vissza többé az országba.

Rosz csillagok járnak a nép felett itten,
Erős Márton uram, áldja meg az Isten!

S fölszedte cók-mókját és szekérra rakta,
Felyégen, alvégen a nótát húzatta,
Dalolt, kurjantott a házak ablakánál,
— Hej, rosszabb vagy Józsi, a vándor-
[madárnál!

Elment, kibújdosott... Isten tudja,
[merre?

A bányák ürege, az ha megfelelő.
Vagy a ronda fészek, ahol egy sarokba
Húzódik meg ki-ki, mint vad a vacokba.

Az idő meg telt-múlt. Volt sok tavasz-
[kelte,

Piros sugarait a nap úgy lövelte,
A karsu toronyra, kőházra, viskóra,
Míntha a lakóknak egy hija se volna.

Eltelt tiz esztendő, tizenöt esztendő...
(Ej, kicsi falvagnak története meddő.)
Hanem egyszer mégis csak történt

[valam],
Sugják ide-oda, el kell hát mondani.

Töpörödött koldus járt-kelt házról-házra
Kérdik: hol született? Hol lakik? —
[Hiába

Titkos az ő multja, ne tudja meg senki,
Ajkán az a bágyadt mosoly azt jelenti.

Sárinéni, Jucinéni, — halljad falu,
[halljad --

Kettesében sulykolt lepedőt csavargat...

— No, hiszöd-e Sári, Cifra Józsi volt a',
Szeme alatt egy jegy mindjárt elárulta.

— Jaj, lelkem Jucinén', be igazán mondja
Én is észrevöttem abb' a minutumba,
Mihelyt hangját hallám s szömbé néz-
[tem véle, —
Negyvenöt esztendő — s halálra van
[érve.

Vége-hossza nem volt aztán a mesének
(Oh, bár az lett von s ne igaz történet!)
Mikor egyes szavak a fülébe jutnak,
Ki-kicsordul könnye az öreg koldusnak.

— Cifra Józsi vagyok, vallotta be végre,
Testemet megölte párak gyilkos mérge,
Lelkemet a honvágy gyötörte, kinozta,
S haza jöttem újra kinteljes napokra.

Hazajöttem, haza — s elakadt szavánál—
Nincsen egyebem e koldus tarisznyánál,
Hanem hát leteszem azt is nemsokára
Utszéli bokorra, temető fejfára.

Aztán le is tette... Ott domborúl sírja,
Olvassátok, ez van fejfájára írva :
Ott nyugszik egy vándor, mig élt Cifra

[Józsi,
Nyugalmas fészkéből elment
[vándorolni.

Nem kincseket ásott, halálmagot vetett,
Mert az Ujvilágban ilyen a kereset.
S mikor a ki-léte jutott tudomásra,
Nyomorult életét maga lekaszálla...
...Nyugtassa meg Isten, legyen béke

[véle,
Legalább hazai föld hullt kebelére...
Hogyha élteben nem tehetett magáról,
Álmodják legalább szép Magyar-
[országrol!

Tarcsafalvi Albert.

Árva Márton — Könyves Márton.

(Igaz történet egy székely község életéből.)

(Vége.)

Mindezt már a falu is látta. Még azt is látta, de nem tudta megérteni, hogy miért nem akarja már megújítani Márton azt a roskatag házikót, mikor már majdnem összedül s minek épít ő magtárt az udvarára. holott neki egy körömfeketényi szántója sincs a határban? ámbár — igaz — kénytelen volt beismerni azt is, hogy ő soha sem ment kölcsönkenyérért a szomszédok-hoz; de a boltshoz sem vitt soha gabonát, hogy azzal vásároljon portékát.

De eljött az idő, amikor azt is megértette.

Hej, csakhogy addig sok mindenen kellett keresztülmennie szegény Mártonunknak! Éveken keresztül kellett hallania a legények s leányok gúnyolódását s csúfolását. Egyik azt mondta neki: »Anyámasszony katonája«, a másik: »hamu jutka«, — harmadik: »Te puliszkaszájú« s így tovább. Mikor pedig látták, hogy ő még sem lesz sem pálinkáshordóvá, sem táncrendezővé,

— azzal bosszantották, hogy a külső kertjébe éjszakára becsapták a lovakat, a melyek biz az oltoványokban sok kárt tettek.

Máskor meg a belső kertje kerítését rontották le s betereteltek egy sereg sertést, hogy túrják ki a lóherét s a fiatal csemetéket.

Hát a biza, hogy ez ne fájtna volna szegény Mártonnak, — arról szó sincs; de ő azért még sem haragudott senkire. Csak arra igyekezett, hogy a mit lerongáltak, minél előbb helyrehozta. Ha ma letörték a kerítését, — holnap délire már kijavította. Panasz helyett dolgozott és hálát adott a jó Istennek, hogy neki erőt, egészséget adott s napról-napra megsegítette; munkáját áldásaival tetézte. Mert csakugyan Isten segítette őt arra, hogy a semmiből bő kenyeret tudjon teremteni az elárvult családnak. Aztán ha volt neki bánata, keserve, — amivel szegény jó öreg anynyát sem akarta búsítani: rendelt neki a jó Isten egy hűséges vígasztalót. Ez is árva volt, mint ő; dolgos, jámbor lélek, — mint ő; istenfélő, bízó lélek, mint ő. Ez a szomszédék Rebije volt, — a nagy gazdaleány Dalí Rebi, — »csúfneven« *»imádságos Rebi«*. Így nevezte el a falu szája, mivelhogy ő a tánc helyett is szívesebben ment vasárnaponként a templomba, a hová őt legelőször a boldogult édesanyja vitte s a hol ő mindig buzgón imádkozott az árvák atytyához, gondviselőjéhez . . .

Mintha az Isten is egymásnak teremtette volna ezeket az ifjakat! Míg Márton a kertjében dolgozott, s megrongált gyümölcsfáit orvosolta, kötözte, — a feltúrt ágyásokat rendbehozta s elmélyedve gondolataiba, a bánat ült arcán — egyszerre csak valami szép éneket hall, — a Rebi hangját hallja a szomszéd kertből, a mint gyomlálás közben énekl: *»Remélj bizvázst én lelkem; bizzál az Istenben, Ő gondot visel reád, minden helyzettedben. Legyen balsors bár ellened, Nem árt neked, mert veled van Istened! Öntsd ki tisztán előtte Kebled panaszait; Ő szemdről eltörli könnyed záporait. Megvígasztal majd tégedet s vidámságra fordítja keservedet!«*

A szívből jött ének, mint gyógyító balzsam hatott a Márton fájdmára. Feltekintett a magasságbelihez, ki csakugyan megsegíti övéit. Azután vígan dolgozott tovább, mintha mulatása lenne. Csakugyan az volt. Zene is lett hozzá: az imádságos Rebi kapájának szapora csengése s meg aztán egy kis madárka is, a melyik a közkenen olyan szépen kezdett énekelni, hogy mind a ketten arra néztek. Aztán Rebi szólott: *»Hallod-e Árva Márton! ez is azt énekl: »Ő gondot visel reád minden helyzettedben!«* Ne is búsítson téged a mások rosszasa. Hadd el ezután én is őrizni fogom a kertedet a gonoszoktól; mert tudod

azok mindig roszba törik a fejüket. De jó az Isten, kipótolja a te károdát!»

Alig ejté ki e szót Rebi, villogó szemekkel a dühtől kipirult arccal mellette testvér bátytya Dali Pista.

»Mit beszélsz te imádságos, te haszontalan?! Hát te azért jössz hátra a kertbe, hogy ezt a semmiházi Könyvest kerülgesd?! Inkább a nyakadat facsarom ki, minthogy az ő felesége légy . . . Hát te azt hiszed, hogy a mi nemzetségünk-höz való ez a hamujutka? Hát te ezzel akarod a Dali nemzetiséget bepiszkítani? Kotródj be; mert ha még itt látlak, — a vonóval fogom beigazítani azt a csúf imádságos szádát!« . . .

Rebinek a szégyentől égett az arca, hogy tulajdon testvérbátytya ily csúfosan szidja le őt. Aztán ha őt szidja is, — mert a pálinkától azt sem tudja mit beszél, — bár kimélné azt a becsületes Marcit, aki még csak egy szót sem szólott . . .

»No hallod-e Pista — szólott a leány — ha te avval hánytorgatódzol, hogy én piszkítom be a Dali nemzetiséget, hát tudd meg, hogy jobban már senki sem piszkíthatja be, mint a hogy te magad tetted; mert a mi nemzetségünk soha sem volt olyan pálinkáscsap, mint te most is — és (tette hozzá sugva) — soha sem törte le kárttevő szándékkal a más kertjét, mint te az Árva Mártonét. Azt hiszed, hogy ő nem tudja még azt is, hogy kikkel ittál az este a kocsmán, s hogy te magad voltál a felbújtató és a főtolvaj; azt hiszed, hogy azért, mert tiz veder pálinkával megválasztattad magad esküdtnek, — helyt áll a becsületed?

Az apai vagyont eltivornyázod, eltékozolod; a becsületes munkát kerülöd és te a mások becsületét piszkálod!? Apáink becsületet szerettek, mert szerették a munkát és a vallást; te pedig kerülöd a munkát s a templomot; csak a pálinkát szereted s a jó Istent káromolod.

Édes bátyám — tevé hozzá szelid, esdeklő hangon — térj Istenhez; ne hozz szégyent a familiánkra!«

Pista mint a meghunyászkodó oroszlán lecsendesült; sarkon fordult s fel ment a házba Rebivel együtt. Márton pedig ezt gondolta: Arany szíve van ennek a leánynak! s hej csak ne volna az a kőház; ne volna a sok birtok; lenne szegény mint én — hogy senki se hányhassa szememre: te csak a vagyonáért vitted el ezt a leányt s nem szeretetből — Isten ugyse! őt venném el magamnak; megélnénk mi ketten boldogan, mint gerle a párjával! . . . Ejh, de mit is töröm magam ezen; szegény árva csak keressen magához valót; »Remélj bizvást én lelkem: Bizzál az Istenben!« . . . vigan folytatta tovább munkáját. — Rebi pedig odabent azt gondolta magában: Istenem mennyire fájhatott annak a jó Márton szomszédnak,

hogy a bátyám olyan csúfokat mondott róla. Dejszen csak egy szóval mondaná az a legény, hogy menjek hozzá feleségül — tudom Istenem nem mondanék ellent, mert olyan férjet én nem kapnék a föld hátán; aztán érzem én, hogy ő is szeret engemet! . . . Igaz, hogy bátyám halálig sem egyeznék bele ebbe a házasságba; de hát Istenem Uram, maholnap férjhez mehetek akár a zsellérünk fiához is; mert a Dali nemzetség vagyonának már csak a hire. Pista bátyám lejáratta a garaton; oda a tanorok, oda a malom, oda a sok szép marha, már megértük, hogy a zsellérrüktől vettünk fel kamatos pénzt. Istenem mi lesz ennek a vége?! Én csak megélnék munkám után; de Pista testvérem, az a falu szégyene lesz . . . No de »Remélj bizvást én lelkem!« . . . Minél hanyagabb volt Pista, annál szorgalmasabb Rebi. Éjjel-napot egygyé tett, hogy a szerte omló gazdaságot megmentse.

Csak ő tudja, meg a Jó Isten, hogy mit dolgozott ő. — No meg talán Márton is, mert ez a becsületes jó legény akárhányszor lekapta a Rebi válláról a köblös zsákot, s vitte a malomba, hogy egy kicsit kimélje azt az aranyos szívű leányt. Rebi értette Mártont, ez is őt. A kerten át többször látták egymást szorgos dolgaik között s most már nemcsak Rebi, Márton is gyakran énekelgette: »Remélj bizvást én lelkem!« . . .

Hanem egy napon váratlan dolog történt. Rebi halálsápadtan szaladt hátra a kertbe; lihegve rohant a közkerthez. Márton rosszat sejtve ment elébe: »Mi baj van édes Rebi szomszédom?« »Istenem! képzeld Márton, a csendőrök elfogták Pista bátyámat. Váltót hamisított, nagy summa pénzt csalt ki a bankból . . . Istenem, elvitték a tömlőcbe . . . Mindennek vége . . . vége. A bánat s a szégyen megöl; Márton, kedves szomszédom adj tanácsot; Isten megáld érte!« . . .

Ne búsulj Rebi lelkem; tudod-e: »Remélj bizvást én lelkem, bízzál az Istenben, Ő gondot visel reád minden helyzetekben?« . . . Rebi légy erős, megsegít a jó Isten! Én is megteszek mindent.

Pista évekig ült a börtönben; Márton mindent elkövetett megmentésére; a pénzt Pista helyett az utolsó fillérig kifizette a banknak. — A birtokot nem lehetett megmenteni, mert a többi adósságért dobra ütötték. — Rebi az öreg nagynénjéhez húzódott meg, innen vette el feleségül Árva Márton a szegény árva Dali Rebít.

Eskövőjükön örömkönynyeket hullatott az egész község népe, mely csak mostanában ismerte fel egészen Márton jó szívét s nemes jellemét. Alig hogy a templomból kijöttek, — a falu előkelőségei felmentek a tanácsterembe s elhatározták, hogy Árva Mártont fogják községi főbírónak megválasztani.

Meg is lett az egész nép akaratából egyhangúlag; nem kellett ehhez sem pálinkázás, sem hazug ígérgetések. Mert a falu belátta, hogy aki nem jó gazdája magának, — az másnak sem lehet s csak oly emberre lehet méltán közhivatalt bízni, aki józan életű, szorgalmas, vallásos, igaz szívű, tehát becsületes, jellemes ember.

No hát tisztelt olvasóim! ez volt az a »Könyves Márton bíró uram«, aki annyi szép dolgot vitt véghez hosszas bíróságában a szülőfaluja jóllétiért, hogy az Isten áldja meg őt ma is minden jó cselekedetiért!

* * *

De most veszem észre, hogy hát elbeszéltem ugyan a históriáját; de még sem mondtam el mindazt felőle, — amit akartam.

Hazaérkezésem estvején nagy sürgés-forgás volt a faluban. Sütés-főzés minden háznál. Mikor a néném házához betoppantam, — nagy meglepetésükben s örömlükben azt sem tudták, hogy hova legyenek.

»Isten hozott édes öcsém! jaj beh jókor jöttél! Holnap éppen valami nagy ünnep lesz a faluban. Én nem tudom, hogy mi is lesz; mert az uram nem akarja megmondani s a férfiak mind titkolják az asszonynépségtől; csak annyit mondanak, hogy nagy öröme lesz az egész falunak. Nohát legalább most neked is részed lesz benne!«

Másnap aztán megtudtam. Megérkezett a faluba a főispán úr, az esperes úr s még sokan-sokan a vidékről. A népet a faluházához gyűjtötték. A főispán úr szép beszédet mondott arról, hogy milyennek kell lennie egy igazi becsületes embernek s egy jó előljárónak. Minekutána pedig a felséges király megtudta s tisztára átlátta, hogy Árva Márton bíróuram hűsz esztendőn át mindig ilyen becsületes igaz embere s hűséges főbírája volt a falunak, azért azt határozta el magában, hogy őt ezért a nagy hűségért kitünteti. Kitünteti pedig azzal, hogy az ő sokáig viselt csúfneve legyen ezután az ő tiszteletbeli neve. A mivel a tudatlanok szégyent akartak rá hozni, — éppen az legyen az ő dicsősége. Tehát őt a nemesek közé emeli, »Könyves« előnévvel leszármazóival egyetemben. Az erről szóló pecsétes levelet im ezennel neki átadja.

Könyves Márton bíró uram meghatottan mondott e kegyért köszönetet s szavait tovább körülbelül így fűzte: »Szegény árva voltam. De áldom a jó Istent az árvák Atytyát, — aki rendelt nemesszívű embereket, kik nem hagyták elveszni a szegény árvát. Áldott jó Tiszteletes urunk volt az első, ki atyai tanácsaival engem a boldogság útjára tanított. A nagy Isten minden

javaival áldja meg érte! Szeretett jó tanítóink voltak azok, kik a megkezdett úton segítettek, pártfogoltak; községünk lelkes híu jegyzője, aki védelmemre kelt, mikor ellenségeim tudatlanságból káromra, megrontásomra törtek. Az én mai örömemért Isten után legyen övék a dicsőség s kérem fogadják jószágukért hálás köszönetemet!»

Ezután a jó öreg Tiszteletes emelkedett fel szólásra. Soknak adott ő — mondá — életében atyai tanácsokat; de kevesen volt azoknak foganatja. Nemes Könyves Árva Márton bíró öcsémnél a jó mag jó földbe esett s meghozta gyümölcsseit nemcsak neki, hanem az egész községnek. Istennek legyen hála érte! Bárcsak megtanulnák mások is e példából, hogy Isten az igazakat nem hagyja el; nyomoruságaikban is megsegíti, sőt felmagasztalja. »*Ki enged a jó tanácsnak, bölcs az; — míg ellenben — a gonoszok tanácsának esztét vesztí az Isten.*« (stb.)...

Mély meghatottsággal halgatta ez igazságokat az egész gyülekezet s utána lelkesülten éltette az ünnepeltet és híu előjáróit.

E közben a hátolsó padsorból egy ember kért szót, aki zokogva s könnyek között mondá: »Igen tisztelt gyülekezet! Kérem engedjék meg, hogy egy szegény nyomorúlt bűnös is szólhasson ma Isten dicsőségére. Fiatalságomban roszt útra tévelyedtem; megvettem a jó tanácsokat; eltékoztam apai vagyonomat, becsületesem, tömlöcbe kerültem. Megérdemeltem hogy utáljon meg mindenki. És mégis, a kinek én legtöbb keserüséget szereztem: az lett az én legnagyobb jóltevőm. Kiemelt a sárból, a becstelenség fertőjéből; megtanított rá, hogy, hogy kell becsületes munkával újra megszerezni a becsületet. Ez az ember Könyves Márton bíró uram, szeretett sógorom. Isten után neki köszönhetem, hogy ismét emberré lettem. Én tehát eddigi becsületes szerzeményemet az ő emlékére most alapítványúl teszem le szeretett egyházközségünknek, »*Könyves Árva Márton alapítvány*« címen s kamataiból évről-évre községünk »*szegény árva gyermekeinek tankönyvek vétessenek.*« Ezzel 1000 koronát tett le az asztalra, kérve a Tiszteletes urat az alapítvány elfogadására.

Leírjam-e, hogy milyen nagy örömet okozott ez a jelenet az ott levőknek? Megmondjam-e, hogy a gyülekezet milyen szívesen szorított kezét Dali Pistával? Mert ő volt az alapítvány letevője, — ő aki egykor veszni indult, de aztán a jó útra tért s most tiszta lélekkel áldozott Istennek a hála és szeretet oltárán?

Elmondjam-e, hogy mily magasztosan folyt le a vasárnapi istentisztelet a templomban, hol a Tisztelendő esperes úr a híu sáfárok jutalmárol oly ékes predikációt tartott?

Elmondjam-e, hogy mily igazi áhitattal énekelte a gyülekezet apraja-nagyja a gyönyörű dicséretet: *«Adj hív tanítókat, kik oktassák hű népedet; bölcs előljárókat, kik féljék szent törvényedet...»*

Miért mondjam el mindezeket? Hisz úgy is gondolhatják olvasóim.

Én csak e történet tanulságait mondom el pár szóban:

A könnyelmű élet, pálinkázás, korhelykedés leszegényít s utoljára szégyenbe, gyalázatba kever. Ellenben a szorgalmas, józan élet, jó igyekezet felemeli, megnevesíti s vagyonhoz juttatja az embert. »Ki enged a bölcs tanácsnak, az bölcsőbbé leszen« s becsületes munkájával szolgál Istennek, embereknek; boldogságot szerez magának, övéinek s áldást a messze jövőre is emlékére! Így éljünk, így tegyük boldoggá, virulóvá szeretett hazánkat, így várhatjuk jó reménnyel ama »szebb jövőndőt!«

Ajtai János.

Tegyük a nemes célért.

Kolozsvári főtanodánk konviktusi alapjának nevelésére ezen iskola érdekét szívükön viselő áldozatkész asszonyaink, a megindított láncelevezéssel is jelét adták annak, hogy az unitárius szegény tanulók sorsán könnyebbíteni akarnak, — valószínű, hogy ezen mozgalomnak meg lesz a maga eredménye. — Ha asszonyaink, leányaink egy szép célért tudnak lelkesedni, — mi sem maradhatunk hátra, — éppen ezért tekintettel arra, hogy az unitáriusok lelkészeinek nyugdíj-alapjához a négy évi 100 koronás alapítási díj fizetése már megszűnt — és így a lelkészek congruájából 100 korona felszabadult, indítványozom, hogy minden unitárius kollégám adja a beleegyezését abba, hogy 1907. január 1-étől évenként vonassék le a kolozsvári unitárius konviktus céljaira 10 korona.

Az ezen levonásokból gyűjtendő alap kamatából a konviktusban segélyeztessék olyan árva unitárius vallású tanuló, kinek atyja lelkész volt — ki szegénységi bizonyítvánnyal is tudja igazolni szegénységét.

Indítványozom továbbá, hogy hasonlóképpen az egyes unitárius egyházközségek is — önként ajánljanak fel évenként 10 koronát — ugy azonban, hogy ezzel ne az egyházközség pénztára terheltezzék, hanem ezt a 10 koronát mint közadományt gyűjtse össze az egyházközség előljárósága, s az év végéig juttassa a köri esperesség útján a konviktusi pénztárba, az így begyülemelő alap kamatait élvezzék szegénysorsu hitsorsosaink gyermekei.

A magam részéről már most beleegyezem, hogy az 1907.

év január havában kapandó congruából 10 korona levonassék és e célra felhasználtassék -- Gondolom, remélem, hiszem, hogy kollégáim is kivétel nélkül magukévá teszik indítványom, s a 10 koronát szívesen hagyják benn e címen.

Mózes Mihály.

Láncrendezés a tanulók javára.

Múlt számunkban megemlékeztünk a konviktus számára megindított láncrendezésről. Most egy pár szóval beszámolok az eddigi eredményről. Ma, a mikor e sorokat írom, kapom a 321. levelet. Az eddig begyűlt összeg körülbelül 120 K-ra megy. Némely láncszem -- a küldőt legtöbbször nem lehet megállapítani -- érdekes megjegyzésekkel küldi be levelét. Volt olyan, a ki kifogásolta a 30 fillér csekélységét, mert így a postának több haszna van a dologból, mint a konviktusnak. Volt olyan is, a ki bocsánatkérés mellett jelentette, hogy ő a levelet háromszor nem másoltatja le, de ezért öt koronát küldött. Egyik kedves papnének azt írja, hogy egyik levelét sikerült alkalmilag elküldeni s az így megmaradt bélyeget is beküldi. Abban azonban nagyon sokan megegyeznek, hogy e mozgalomnak sikert kívánnak.

Örvendetes jelenségnek tartom, hogy a sokfelé elágazó láncszemeket túlnyomó számban nők alkotják, mert a mi kedves szerkesztőnk szerint, a mit a nők kezdenek, annak okvetetlenül sikerülnie kell.

Aztán az is örvendetes, hogy a levelezés nem marad a mi unitárius nőink körében, hanem behálózza az egész ország területét. Olyan városokból kaptam leveleket, az ország legtávolabbi vidékeiről, a honnan várni eszembe sem jutott volna s olyan egyénektől, a kiktől sohasem hallottam.

Az eddigi eredmény azonban nem túlságos nagy. Ennek igazolására megemlítem, hogy már a 15. láncszemtől is kaptam adományt. Ha eddig minden láncszem küldött volna, akkor most már a 14.348,907-dik levélről kellene elszámolnom. De ebben is van valami jó. Mert akkor a levelek számára külön helyiséget kellene építeni s a számadás vezetésére egész külön hivatalnoki testületet kellene szervezni. Igaz ugyan az is, hogy a befolyó közel 4 és fél millió koronából ez is könnyen telnék.

Itt említem meg, hogy *Mózes Mihály* abrudbányai lelkész úr hozzám írt levelében azzal az indítvánnyal áll elé, hogy a konviktus céljaira minden lelkész hagyjon benn 10 koronát, s ez ügyben sorakozzanak az egyházközségek is. Az indítvány minden pártolásra érdemes. Egy embertől 10 K. nem nagy összeg;

de 105 lelkésztől 105 egyházközségtől már jelentékeny. S az egyesekre nem jelent terhet. Ha valahol, itt bizonyára unitárius érdekeket támogatunk.

Kolozsvár, 1907. januárius 14.

Dr. Gál Kelemen.

Jelenet.

(Hóborította vidék. Dermesztő hideg. A nagy templom órája éjfél utött. Az unitárius kollégium pitvarát az utcáról beszűrődő halvány fény világítja.)

Brassai (felnyitja szemét és a szemben lévő *Berdere* tekint) :
Mózsa öcsém!

— Hallom, Samu bátyám.

— Mi történt itt ma délután?

— Valami szokatlan dolog lehetett. Egy zárt koporsót helyeztek ide, de nem volt rajta semmi irás, hogy láthattam volna, ki nyugszik benne.

— Én is hiába figyeltem. A sok itt járó szomorú ember olyan lassan beszélt, hogy nem érthettem egy szavukat sem.

— Pedig nagyon sokan jártak itt és nagyon sokan siratták az elhunytat.

— Ha asszonyok sírnak, azt még csak megértem. De itt meglelt férfiak könnyeztek és zokogtak. Valaki olyan halhatott meg, aki nagyon érdemes, aki nagyon kedves lehetett.

— Ugy gondolom én is. És itt láttam mindenkit, csak *Benczédi Gergelyt* nem vettem észre.

— Hátha éppen őt siratták?

— *Benczédit*?

— Ugy látszik, utánunk jött ide is, aki egykor mindig velünk volt.

— Az volt, az; csak ő érdemel annyi könnyet: az én barátom, íródiákom.

— Az én tudós tanártársam!

(Másnap reggel *Brassai* ércszakállán és *Berde* ércszemében egy-egy könnycsepp csillogott.)

(k. e.)

Rege.

Éle a lelkiösméret felszabadításának századában egy ifjú, kit nevezének *Regényessy Gézá*nak. Vallásos nagy hazafi vala, könyörületos, jó szívé mindenekkel, de mit használa ha ő nem találá helyét sehol. Valának nagy birtokai, Erdély egyik leggazdagabb ura vala, de mit használt minden vagyon, ha nem vala

életével megelégedve. Napokig bolyongott erdeiben, törve fejét az élet céljával és nem tudá megmagyarázni magának. A legkisebb gyengédtelenség bántá őt és sérté minden, még a tréfából mondott szó is, mely ő ellene volt intézve. A jámbor ifjú gondolataiba temetkezve élt távol a világtól, távol mindentől a mi él és önönmagába zárkózva, bolyonga erdőkön és hegyeken keresztül.

Egyszer ilyen bolyongása alkalmával egy erdőbe, felséges fenyveserdőbe ért, hol a százéves fák valának az ifjak, mert valának háromszáz évesek is. Elfáradva a sok bolyongásba, leült egy fatörzsre és arcát kezeibe hajtva elmerült gondolatain. »Mit ér az élet célja, bármint gondolkodom, meg nem foghatom. Nem tudom magamnak megmagyarázni és magyarázat nélkül nem bírok nyugodtan élni. Mióta élek nem érzek semmit mi az életet kedvessé tenné én előttem. Szüleimet nem ismerém, ki tudja talán ők, ha meg nem haltak volna, megismertettek volna egy oly érzéssel, mely kedves és kellemes lett volna. De így csak dereng én előttem ez a nemes érzés és nem tudom, meg nem foghatom mi lehet az és miben nyilvánúlhat az. Miért van az ember és mire rendeltetett és mi lehet az ami őt az életre serkenti és mi annak a célja, ha ezt valaki megfejtené én előttem és megmutatná az igaz életet, oly örömmel követném őt és meg lehet úgy ragaszkodnék az élethez, mint embertársaim, de most az öngyilkosságtól a hit és remény tartóztat vissza engemet.«

Amint így töprenkedék magában az ifjú, a nagy testi és lelki fáradalomtól agyongyötörve elaluvék az erdő mélyében az óriás fenyők birodalmában. És mint elaluvék, álmoda oly álmot, mely lelkében megvilágítá a megfejthetlent.

Álmodá, hogy ő egy nagy boltíves templomba lépe s a kapuval szembe, melyen belépve áll a ember Jézus; tőle jobbra állanak a hit nagyjai az apostolok, a reformátorok és próféták, élükön a szabadszellel hirdetőjével Dávid Ferencsel; balra pedig állanak hazánk nagyjai élükön Mátyással, a nagy királylyal. És amint belépe a templomba az orgona, mely a kapu felett vala, megszólala és zengé a kar: »Erős várunk nekünk az Isten.« És előáll a nagy reformátor, ég felé tekintte szemeivel és mondá: »Csak őt kövessük.« És ekkor felszólala a nemzeti dal, mely dicsőíté a hazát és előáll Mátyás a nagy király és mondá: »Szeresd e hazát mindenek felett.« És Mátyás visszalépe helyére. Ekkor felszólala az ifjú: »Ó ti hatalmas nagyok, mondjátok meg nekem, hogy miért élek.«

Erre Jézus elmozdula helyéről és fényesség támada az egész templomban és a templom megnyíla és a jobbágyház nyílt szobája látsza, hol a munkából hazatért férj üle feleségével. A nő

ölében tartá kisedét és mindkettőjük mellett egy kis gyermek áll. Dícsfény vevé körül őket és a Mester felemelte kezét és mutatva a jobbágy szoba felé így szóla: »Az élet célja a házasság, az igaz erkölcsös házasság, ez boldogít, ez felemel, ez serkent a munkára, ez képes életedet kedvessé tenni; mert a ki engem akar követni, felveszi az ő keresztjét s valamint én előttem kedves az a kereszt, melyet vértanúságomért hurcolék, épúgy léssen ti előttetek is kedves az élet keresztje: a gond, a munka és a fáradság; megvagyon írva: ember küzdj és bizvabizzál.« És felhangzik a Hozsanna: »Dicsőség az Urnak, ki a gond, a munka és a fáradság jutalmául adá a legjobbat, a lelki-ösméret megnyugovását és a boldogságot.« És ekkor eltűn minden ő előtte és az ifjú felébredt, de nem tudá álmát még megfejtteni.

S amint mene az erdőben, egyszerre feltűnik egy kis jobbágház ő előtte és halla kedves éneket. Lépteit meggyorsítá és a mint odaére megpillant egy szegény jobbágy leányt szegényes ruhában, amint fona ott a ház előtt és énekele. S az ifjúba egyszerre világos leve az ő álma s elkezde könnyezni örömében és felkiálta: »Itten kell nékem keresni a boldogságot, mert itt vagyon a gond, a munka és a fáradság. S az ifjú a jobbágy leány elé álla és megszólítá: »Hogy hínak téged.« S a leány feltekintve munkájából s meglátva az ifjút egy pillanatra megijede, de lelkiismerete nyugodtsága ismét visszatére és mondá az ifjúra emelve ábrándos kék szemeit. »Jobbágy Ilona a Regényessy földesúr jobbágyának leánya.« S az ifjú leüle a leány mellé és ott üle míg hazatére a gazda munkájából s a mint hazatére a gazda és ott találá az ifjút kérdezé tőle: »Ki vagy te.« S az ifjú mondá: »Vándor vagyok, egy üldözött, ki itt keres nyugodalmat.« S az ifjú ott marada saját jobbágyánál és segíté néki minden munkában.

Azonban nem sokáig élének így, mert az ifjú szívében Ilona felébreszté a szeretet érzetét. Nem vala oly szép, hogy az hódította volna meg az ifjút. Szőke haján, kék szemein kívül nem vala semmi, mi széppé tenné őt. De nézte is az ifjú a munkában eldurvult kezeket, ha finom nőies lelkét érezte, nézte-e alacsony termetét, ha magassá tette őt ősi magyaros erényessége. Ő vala az ifjú előtt a legkedvesebb nő, kit valaha láta; mert a lelkét nézé benne és a lélek angyali vala ő benne.

Az ifjú is megtetszék Ilonának. Nemes alakja, gesztenye barna haja, kék szemei széppé tevék őt, de még szebb vala lelke, melyben találkozáék Ilonával.

Ilona szülei látván az ifjú erényes életét, szorgalmát, néki adák egyetlen leányukat.

S amint a kézfogás megtörténe, az ifjú megkéré atyját,

mert atyjának tekinté Jobbágy Imrét, Ilona atyját, hogy mennének az ő házába. S amint beérének a kastélyba és látá Jobbágy Imre, hogy az ifjú saját földesura, letérdele ő előtte, hogy bocsánatot kérjen tőle.

Azonban az ifjú felemelé jobbágyát és szóla néki: »Ne hajlítsd meg a te térdedet még Isten előtt se, mert nem rab-szolgája, hanem gyermeke vagy a te Atyádnak.« És előhivatá jobbágyait és szóla hozzájuk: »Szeretett barátaim. Ez órától kezdve nem vagyok uratok és ti nem vagytok az én jobbágyaim. Felosztom az én földemet ti köztetek és adok mindegyikteknek annyit a mennyiből megélné. Éljük a mi életünket mint az embernek rendeltetik munkában, gondban és fáradságban és mindannyian nyerjük el munkánk jutalmát. Ne legyen különbség mi közöttünk, csak jó és rossz vagy szorgalmas és rest és egyenlítettessék még e különbséget is úgy! hogy a rossz jóvá és a rest szorgalmassá legyen. Ekkor lelkésze felé fordula és mondá: »Tiszteletes atyám áldd meg a mi frigyünket.« és kézen fogá Ilonát mondá: »Ime a nő, ki megtaníta az igaz keresztény életre, légyen az én nőm, véle kötött frigyem szentesítse mai elhatározásomat.« És Ilona felé fordulva mondá: »A te nemes lelked vezéreljen továbbra is útaimon. Megkötöm véled az én frigyemet, mert az élet célja az igaz keresztény házasság s a férfi sorsa a nő, a nő sorsa a férfi kezében vagyon letéve.«

Ujvári Gyula.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

A Budapesti Dávid Ferenc-Egy-let januárius 21-én tartotta e télen harmadik felolvasó-estélyét a budapesti unitárius templomban. *Szitnyai Elek* a filozófiai társaság titkára tartott rendkívül érdekes és tanulságos felolvasást Berzsenyi, Vörösmarty és Arany életfilozófiájáról, összehasonlítva azt a mai, részint pessimista, részint nyegle, hencegő és párbajozó társadalom életfelfogásával. A mult nagy embereit és azoknak egyenes és becsületes filozófiáját jellemelve, finom gúnnyal emlékezett meg a mai szereplő társadalom kétszínű lovagjairól is. A nagy tetszésben részesült előadást mintegy kiegészítette Csík-szentkirályi *Csiszér* Kálmán hatalmas szavalata. Az előadó Eötvös „Vár és kunyhó“ című költeményét mondta el *Krausz* Gusztáv orgonajátéka mel-

lett, mely gyönyörű harmoniában olvadt össze az alig elhangzott Berzsenyi, Vörösmarty és Arany költeményeivel Mintha egy órára megszűnt volna számunkra e tülekedő és ridegen számító világ, hogy a mult poezisát és hittel, reménnyel telt filozófiáját varázsolja szemeink elé! E hatást nagyban emelte *May Münster Cornélia* énekművész nő kiválóan szép éneke. Tannhäuser operából az imát adta elő a tőle megszokott mély kifejezéssel. A magas színvonalon álló előadásokat nagy és válogatott közönség halgatta végig vallás különbség nélkül.

P. K. f.

Unitárius Istenisztelet a Józsefvárosban. Minden hó első vasárnapján délután 3–4-ig unitárius istenisztelet van a VIII. ker. Csobáncz-utcai iskola földszinti tantermében

(Kálvária-tér.) Székely testvéreinket szívesen látja és hitrokoni szeretettel meghívja *Józan Miklós* unitárius lelkész.

Dr. Ferenczi Géza, a nagyajtai kerület orsz. képviselője januárius 15-én a vallás- és közoktatási-tárca tárgyalásakor nagyszabású beszédet mondott, melyben az unitárius egyház törvényes jogait s a többi egyházhoz való viszonyait megvilágította. A beszéd nagy hatást tett. Gróf Apponyi Albert közökt. miniszter válaszában kijelentette, hogy az unitárius egyház érdekeit szíven viseli s a protestáns elnevezés jogosultságát is egészen.

Az Unitárius Lelkész-Kör választmánya gyűlést tartott és a folyó évi munkasságot megkezdette. Husvét és pünkösd között a vidéken gyűlést szándékozik tartani és pedig, vagy Marosvásárhelyt, vagy Székelyudvarhelyt. A felolvasók és megbeszélni valók tárgyai közérdekűek és fontosak, de részletes tudósítást csak akkor közölhetünk, mikor a felolvasók és előadók nevét is tudni fogjuk. A Lelkész-kör tagjait e helyen is föl hívjuk évi tagdíjaik pontos beküldésére Végő Mihály pénztárnokhoz. A kör eddigi működése igazolja, hogy hasznos munkásságra van elhíva, de az eredmény a lelkesítő kar összes tagjai buzgóságától függ.

Varga Zsigmond lelkész elhunyt

1907. évi januárius 2-án Szentábrahámon 84 éves korában. A régi jeles garda egyik legérdekesebb tagja volt. Önálló gondolkozásu, szabadelvű ember volt a maga korában. Szeretett részt venni minden mozgalomban. Már régóta élvezi a nyugalom csöndjét Csekefalván és Szentábrahámon. Ez utóbbihoz ragaszkodott inkább, mert itt leányánál László Zsigmond-nénál az unokák között nagyon jól találta magát Nagy részvét kísérte sírjába. Péterffy Mihály lelkész megható beszédben bucsúzott el a kiváló lelképásztortól 9 élő gyermeke, 42 unoka és 10 dédunoka gyászolja.

Éjszaky Károly ny. máv. üz-

letvezető, jan. 27-én 89 éves korában elhunyt Kolozsvárt. Hivatalán kívül az irodalomnak volt igen jeles művelője, miért a Petőfi Társaság alelnökséggel tisztelte meg. Kitűnő humoráért a társaságoknak kedvelt tagja volt. Nagy részvét kísérte sírjába. Özvegyén kívül 2 fia és 2 leánya és nagy család gyászolja. Nyugodjék csendesen!

Elhunyt Balogh György kereskedő Torokón 61-ik évében, népes családot hagyott hátra.

Állami Főgymnázium Tordán. Nagy öröm érte Torda városát, mert a vall. és közökt. miniszter 70264—906. sz. alatt megígérte, hogy oda állami főgymnáziumot állít, ha a város és a megye 300,000 koronával s megfelelő telekkel járul hozzá. Ez a hir minket unitáriusokat nagyon közelről érint, mivel ottani algymnáziumunk sorsa felett dönt. A miniszter céloz arra, hogy az unitárius gymnáziummal szerződéses viszonyba lépik és a diplomás tanárokat átveszi. A jövő 1906—7. tanévben feláll a IV-ik gymn. osztály s 1907—8-ban az V-iket az állam állítja föl. Az áll. gymnázium 1908-ban nyílik meg, ha az állami törvényhozás a szükséges fedezetet megadja. A nagy tervről az első meglepés pillanatában nem mondhatunk véleményt, de a fejlődést nagy érdeklődéssel várjuk.

Benczédi Gergely emlékalap.

Benczédi Gergely ny. tanár és pénztárnok halála alkalmával az igazgatóság a boldogult családja kívánsága értelmében koszorú-megváltás címen gyűjtést indított. A létesítendő alap rendeltetése még nincs meghatározva. Az eddig begyűlt adományokat alább közöljük s egyben fölkerjük a boldogult ismerőseit, barátjait, tisztelőit és volt tanítványait, hogy az emlékalaphoz adományaikkal hozzájárulni szíveskedjenek.

Az E. K. Tanács 10 kor., Kolozsvári tak. pénztár r. t. 50 kor., Albert Dénes 40 kor., Ferencz József és neje, Feninger, Henrik és neje Gálfalvi Zsuzsa, Özv. Zathurecky Gedeonné,

Zathurecky István 25—25 kor. Az unitár. egyh. uradalmi tisztikara, Benczédi János, Benkő Mihály, dr. Borbély Samu, Gál Jenő, dr. Gombos János, Gombos Samu és családja, Gyulay Árpád és neje, Gyulay László, dr. Haller Károly, Imreh József, dr. Boros György és neje, dr. Jäger Kálmán, Tordai unitár. gimn., Zsakó István és neje, Udvarhelyvidéki unitárius lelkész 20—20 kor. A kolozsv. unitár. főgimn. VIII. oszt. 16-62 kor., a VII. oszt. 11-78 kor., a VI. oszt. 11-40 kor. Dr. Gál Kelemen, Csifó Salamon, Nagy Gyula, Gálfi Lőrinc, Pálfi Márton, dr. Kiss Ernő, Szentmártoni Kálmán, Hidegh Mihály, Kovács Kálmán, dr. Barabás Ábel, Kegyes István, Kelemen Lajos, Kozma

Ferenc, Uzoni Imre, László Gyula, Márkos Albert, dr. Tóth György, Pákei Lajos, Végh Mihály, Varga Dénes, Biedermann József, dr. Ferencz József, Varga Dénes lelkész, Török Kálmán ezredes, dr. Engel Gábor, dr. Arkosi Gyula, Vass Domokos, Székely Miklós, Ballok Károly, Benczédi Domokos, Péch Aladárné, dr. Nyíri Gézáné 10—10 kor. Pál Ferenc 6 kor., Nagy József, Régeni Áron, Sárdi Lőrinc, Bodóczy Sándor, Adorján Domokos, Borbély István, Ajtai János 5—5 kor. összesen 1010 K. 80 f. Az igazgatóság az adományozóknak hálás köszönetét fejezi ki.

Kolozsvár, 1907. jan. hó 16-án.

Dr. Gál Kelemen.

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

A Budapesti Dávid Ferenc-Egylet titkári hivatala köszönettel nyugtazza a következő tagdíjakat: László János (1906.), Tóth Albert (1906—07.), Létay Árpád (1905—06), Windisch Herman (1906), Botár János (1906), Buzogány Nővérek (1906), Sámson Ferenc (1905—06), Wendler Irma (1906), Benedek család (1906), Fejér Domokos (1906), Dr. Pátkai Dániel (1905—06), M Farkas Sándor (1906), Fábry család (1906), Stolz Károlyné (1906), Dr. Máté Sándor (1906), özv. Bogyay Kálmánné (1906), Dr. Horváth Sándor (1904—06), Dr. Gothárd Zsigmond (1906), Bodnár Józsefné (1904—08), Ajtay Gyuláné (1907), Péterffi Áron (1906), Barabás István (1906—07), Dr. Fleischmann Manóné és Jessie (1907), Weisz Lajosné (1907), Ziperovszky Károlyné (1907—1911), Dr. Kreuzler Gyuláné (1907), Dr. Polner Aladár (1907), Dr. Bokay Árpád (1907), Dr. Bokay János (1907), özv. Bokay Jánosné (1907), Mikó Miklós (1907—08), Dimény-család (1907) Dr. Gothárd Kálmán (1905—06), Lipkay Arthurné (1907), Kozma Dénes (1907), Pongrácz Béla (1907), Kisfaludy Zsigmond (1907), Belcsák Kálmán (1907), Augentfeld Izidor (1907.) Felolvasásaink alkalmával a *perselybe* küldött 4 K

Kisfaludy Zsigmond ügyvéd ur Temesvárról. *Alapító* tagjaink sorába lépett 50 K adománnyal méltóságos *Ürmössy* Miklósné úrnő. A jókedvű adakozókat szeresse az Isten! A budapesti Dávid Ferenc-Egylet tagjait szeretettel felkérjük, a postaköltség megkímélése végett, a *folyó évi és hátralékos tagdíjakat* 1907. év május 1-ig, az Egylet titkári hivatalának (*V. Koháry-u. 4.*) címezve, postautalványon beküldeni! Tisztelettel: Józán Miklós, főtitkár.

Erkölcsei szabályok. A szülők s tanítók nagy örömeire írhatjuk, hogy az Unitárius Közlöny jövő számában az Erkölcsei szabályokat, azokat a kedves régi jó regulákat kifogjuk adni. Tarcsafalvi Albert ezeket is kimosdatta, új, csinos hazai ruhába öltöztette. Módunkban lesz hát ismét, hogy megtanítsuk, mit csináljon a gyermek a házban, az utcán, a templomban. A tanító uraknak meg fogjuk küldeni megfelelő számban. Előre is kérjük, hogy a krajcárokat, két-két fillért, gyűjtsék össze a tanulóktól. Hadd legyen meg mindeniknek s vegye hasznát egész életében.

Az egylet pénztárába 1906. dec. 20-tól f. évi január 24-ig rendes tagsági díjat fizettek: Ehrenwerth Ignácné

Nagyszében 904—905-re, Csiky Viktorné Torockószentgyörgy 902—904-re, Gálfi János Nagyenyed 900—906-ra, id. Szabó Albert Torockószentgyörgy 907-re, Gyarmarthy Gergely Verestorony 906-ra, özv. Gábos Mihályné Szászvessződ 903—906-ra, Darkó Béla Újpest 907-re, P. Puzogány József Újszékely 901—906-ra, Nagy György Kolozsvár 907-re, Guzner Gyula 906-ra, Csegezi Márton Bethlen 907-re, Létay Gyula Marosillye 905—906-ra, Röschner Valeria Nagybánya 907-re, Tarcsafalvi Albert, Tarcsafalvi Albertné Kolozsvár 907-re, dr. Tóth György, Székely János 907-re, Darkó Gábor Bereck 906—907-re, dr. Kozma Jenő Marosvásárhely 901—910-re, dr. Gelei Lajos Óradna 899—906-ra, Nagy Elemér Arad 907-re, László Sándor Adonypusztaszabolcs 906-ra, Koronki János Alsórákos 907-re, ifj. Pap Zsigmond Bencéd 903—907-re, László Pál Abásfalva 904—905-re, L. Berde István Szolnok 907-re, Móric Márton, Székely Sándor Kolozsvár 907-re, Bohacek Józsefné Zsidve 906-ra, Hadnagy Dénes Csókfalva 905—907-re, Kisfatudi Zsigmond Temesvár 906-ra, Csegezi Tamás Ádamos 904—906-ra, Felmann Béla Brassó 906-ra, Bedő Sándor Segesvár 906-ra, Páll József 907-re, özv. Földesi Sándorné Dés, Székely Benedekné Rettég 907-re, Dósa Aladárné Szászrégen 906—907-re, Biró Elek Kolozs 894—98-ra, Fülöp Mózes Kide 903—906-ra, dr. Hintz György, Dánffy Alfréd Kolozsvár 907-re, Kovács József Kolozs 907-re, ifj. Pap Pál Kobátfalva 905—907-re, Percel Ferenc, Percel Ferencné, Percel Flóra, özv. Kozma Ferencné Budapest 907-re, Osváth Ferenc Kobátfalva 904—906-ra, Förster Lajosné, Putnoki Mártha, Putnoki Eszter Pozsony 907-re, Zsakó Istvánné, Zsakó Andor, özv. Comanescu Sándorné Kolozsvár 907-re.

Előfizetési díjat fizettek: Csegezy Pál Nagyszében 905-re, Úrmössy Ferenc Magyarlapos 906-ra, Komjátszegi Pál Aranyosrákos 906, Gerjovits József Somberek 907-re, Egyed József Maroscsapó 904—906-ra, Firtos Dénes Beszterce, Lőrinci Dénes Szentébrahám, Márkos Ferenc Marosvásárhely, Uleress Ferenc Torda 907-re, Kovács Ká-

roly Marosujvár 906-ra, Szigethy Miklós Kolozsvár 907-re, Major Domokos Zsibó 903—905-re, Cseh Kálmán Zilah 907-re, Kispál Miklósné Zsibó 906—907-re, Medan Endre Nagysomkút 907-re, Stolz Adolf Nagykikinda 901—903-ra, Pek Emil Ágost Budapest 907-re, Somkerei Elek Szék 906-ra, Sincky Géza Nagyszében, Sándor Jenő Handalbustyaháza, Sebes Pál Budapest, György Vilmos Temesvár, Nagy Pálné Körtekapu 907-re, özv. László Péterné Alsósímenfalva 905—907-re, özv. Sándor Istvánné Nagyenyed, dr. Meller Béláné Sopron 907-re, Szatmári Miklós Cegléd 906—907-re, id. Pataki László Magyarsáros 907-re, dr. Morvay Istvánné Kovászna 905-re.

Az aranyos-tordaköri fiókegylet pénztárába fizettek: Gál Pál, Gál Pálné Torda 904—906-ra, Dávid Istvánné 906-ra, Csegezy László Bályon 906-ra.

A kereszttúri fiókegylet pénztárába fizettek: Péterfi Mihály, Péterfy M.-né Szentábrahám 904—906-ra, Unitárius Egyházközség Rava 905—906-ra, Sárosi József, Sárosi Józsefné 905-re, Buzogány Dániel Kissolyos 905-re, Gálfalvi Sámuel Székelykeresztúr, Kálmán Mózes Kiskede 906-ra, Dr. Szolga Ferenc Székelykeresztúr, Geréb Sáneor Alsóboldogasszonyfalva, Geréb Zsigmond Fiattfalva 907-re.

A marosköri fiókegylet pénztárába fizettek: Nagy Miklós Tompa 903—904-re, Pap Sándor Szentháromság 906-ra, Bendek János Csókfalva 900—901-re, Úrmössy Kálmánné, Úrmössy Kálmán, Gál Ferenc, Gál Károlyné Szentgerice 906-ra, Kelemen Árpád Kaál 905—906-ra, Unitárius Egyházközség Ikland 905—906-ra, Filep Domokos 905—906-ra, György Albert 905-re, Szentmártoni Bálint Buzaháza 99—906-ra, Kövendi János Vadad 98—907-re.

Az Unitárius Közlöny céljaira ajánlékozott br. P. P. Horváth Kálmán úr 50 koronát, a Nők-Világa javára Percel Ferencné úrasszony 32 koronát, az egylet perselyébe Ambrus Pál Székelyudvarhely 3 koronát. Fogadják az egylet köszönetét.

Kolozsvár, 1907. januárius 24-én.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.